

บันทึก

เรื่อง การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์
และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ ทม.๐๑๐๐/๓๒๓ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๒ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี โดยมีข้อเท็จจริงว่า พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๒ ต่อมาในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒ ตำแหน่งคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีได้ว่างลงเนื่องจากครบวาระ ซึ่งตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า วิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณบดีให้กำหนดเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัย แต่โดยที่ในขณะนั้นสภามหาวิทยาลัยยังมิได้ออกข้อบังคับในเรื่องดังกล่าว คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจึงดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณบดีคนใหม่ตามธรรมเนียมประเพณีที่ใช้ปฏิบัติเกี่ยวกับการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณบดีที่ใช้อยู่เดิม และเสนอชื่อบุคคลผู้สมควรเป็นคณบดีต่อสภามหาวิทยาลัย ซึ่งสภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๓๖๘ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติแต่งตั้งคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ตามที่คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีเสนอ และนายกสภามหาวิทยาลัยได้มีคำสั่งแต่งตั้งตามคำสั่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ ๒๐๙๐/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยกำหนดให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ แต่ปรากฏว่าในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวสภามหาวิทยาลัยได้ออกข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยการสรรหาคณบดี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาโต้แย้งขึ้นในภายหลัง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยว่าการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะเป็นการชอบด้วยพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) แล้วเห็นว่า เมื่อในขณะที่มีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชียังไม่มีข้อบังคับของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการสรรหาคณบดีตามมาตรา ๓๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๖๒ และตาม

^๑ มาตรา ๓๒ วิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้าแผนกอิสระ ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นและหัวหน้าภาควิชา ให้กำหนดเป็นข้อบังคับของ

พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๘๖ ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับที่อุกยกลีกก็มีได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณบดีไว้ มีแต่เพียงธรรมเนียมปฏิบัติที่แต่ละคณะได้กำหนดขึ้น จึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า ธรรมเนียมปฏิบัติเกี่ยวกับการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณบดีที่แต่ละคณะได้ถือปฏิบัติก่อนมีข้อบังคับของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณบดี เป็นระเบียบข้อบังคับที่ใช้อยู่เดิมตามความหมายของเฉพาะกาลมาตรา ๕๒^๒ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.๒๔๒๒ หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ฝ่ายข้างมากเห็นว่า คำว่า “ระเบียบ” นั้น ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ว่า “แบบแผน แนว แถว” และได้ให้ความหมายของคำว่า “แบบแผน” ไว้ว่า “ชนบธรรมเนียมที่นิยมใช้กันมา” คำว่า “ระเบียบ” จึงไม่น่าจะมีความหมายจำกัดเฉพาะที่เป็นลายลักษณ์อักษร และถือได้ว่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณบดีที่แต่ละคณะถือปฏิบัติเป็นระเบียบที่ใช้อยู่เดิมตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๒๒ ได้ ดังนั้น การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีโดยดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณบดีตามธรรมเนียมปฏิบัติที่เคยกระทำมาจึงชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ฝ่ายข้างมากยังมีความเห็นว่า ตามมาตรา ๑๗^๓ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย

^๒ มาตรา ๕๒ ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกา หรือประกาศทบวงมหาวิทยาลัย หรือข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำพระราชกฤษฎีการะเบียบและข้อบังคับที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๓ มาตรา ๑๗ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) วางนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

(๒) วางระเบียบและออกข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และอาจมอบให้ส่วนราชการใดในมหาวิทยาลัย เป็นผู้วางระเบียบและออกข้อบังคับสำหรับส่วนราชการนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไป ก็ได้

(๓) พิจารณาการจัดตั้ง รวม และยุบเลิกบัณฑิตวิทยาลัย คณะ วิทยาลัย แผนกอิสระ สถาบัน ศูนย์ หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นและภาควิชา

(๔) พิจารณารับเข้าสมทบหรือการยกเลิกการสมทบซึ่งสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถานวิจัย

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

(๖) อนุมัติให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

(๗) แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้าแผนกอิสระ รองหัวหน้าแผนกอิสระ ผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ รองผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าหรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น หัวหน้าภาควิชา ศาสตราจารย์กิตติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์

พ.ศ.๒๕๒๒ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจในการออกข้อบังคับและการแก้ไขบังคับ ตลอดจนการแต่งตั้งและถอดถอนคณบดี การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจึงต้องเป็นไปตามมติของสภามหาวิทยาลัย ซึ่งตามปัญหาที่หารือมานี้ สภามหาวิทยาลัยได้มีมติอนุมัติการแต่งตั้งคณบดีก่อนการอนุมัติให้ใช้บังคับ ๖ ว่าด้วยการสรรหาคณบดี แม้ว่ามติทั้งสองจะเกิดขึ้นในวันเดียวกัน

อาศัยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๒) ฝ่ายข้างมาก จึงเห็นว่า การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการชอบด้วยพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

รองเลขาธิการ ๖

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๒๒

พิเศษ

(๘) ดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๖ แต่งตั้ง และพิจารณาถอดถอนอธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

(๙) พิจารณาอนุมัติงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๑

(๑๐) วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงาน การเงิน และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๑๑) แต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ ให้รักษาการในตำแหน่งอธิการบดี ในกรณีที่ตำแหน่งอธิการบดีว่างลง

(๑๒) พิจารณาและให้ความเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยตามที่อธิการบดีเสนอ

(๑๓) มีหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะ